

Sieradz
gościnny dla rozwoju

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA NA LATA 2010-2020

Marzec 2010 rok

Strategia Rozwoju Miasta Sieradza na lata 2010-2020 jest dokumentem opracowanym przez osoby związane na co dzień z wrocławskimi uczelniami wyższymi, posiadające doświadczenie w zakresie zarządzania strategicznego i tworzenia dokumentów określających wizję rozwoju lokalnego.

Jej zaletą jest fakt, że skupia się ona na sześciu najważniejszych celach: kapitale społecznym, kapitale ludzkim, gospodarce i infrastrukturze, planowaniu przestrzennym i gospodarce gruntami, kulturze, nauce, sporcie i rekreacji oraz na wizerunku miasta. Unika ona w ten sposób częstych błędów dokumentów strategicznych, które omawiają wszelkie możliwe kierunki, przez co wdrażanie takiej strategii staje się bardzo trudne.

Sama forma dokumentu jest zwięzła, prosta i przejrzysta, dzięki czemu staje się on przystępny praktycznie dla każdego mieszkańca Sieradza.

Wizja, misja i cele strategiczne określone w dokumencie stanowią punkt wyjścia do przedsięwzięć podejmowanych przez władze Sieradza w nadchodzącym dziesięcioleciu. Realizacji pomysłów zawartych w programach i projektach rozwojowych przyczyni się do wielu pozytywnych zmian w różnych dziedzinach funkcjonowania miasta. Wizja Sieradza w 2020 roku staje się dzięki *Strategii* wyraźnie określona i obiecująca.

dr hab. inż. arch. Tomasz Ossowicz
Profesor Nadzwyczajny Politechniki Wrocławskiej

Zespół opracowujący

dr hab. Andrzej Kaleta – Przewodniczący

dr Teresa Bogacz

dr Andrzej Ferens

dr inż. arch. Izabela Mironowicz

Dariusz Ostrowski

Tomasz Śpiewak

Spis treści

Założenia Strategii Rozwoju Sieradza do 2020 roku	5
WIZJA, MISJA, CEL NADRZĘDNY.....	6
CEL STRATEGICZNY 1 – KAPITAŁ SPOŁECZNY	7
CEL STRATEGICZNY 2 – KAPITAŁ LUDZKI.....	12
CEL STRATEGICZNY 3 – GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA.....	15
Cel operacyjny 3.1 – Reinwestycje istniejących przedsiębiorstw	16
Cel operacyjny 3.2 – Regionalne centrum logistyczne	17
Cel operacyjny 3.3 – Krajowe centrum nowoczesnego, ekologicznego przetwórstwa rolno- spożywczego.....	18
Cel operacyjny 3.4 – Wsparcie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości.....	19
Cel operacyjny 3.5 – Poprawa dostępności komunikacyjnej Sieradza	20
CEL STRATEGICZNY 4 – PLANOWANIE PRZESTRZENNE I GOSPODARKA GRUNTAMI	23
Cel operacyjny 4.1 – Racjonalne kształtowanie przestrzeni miasta.....	23
Cel operacyjny 4.2 – Gospodarka nieruchomościami	24
CEL STRATEGICZNY 5 – KULTURA, NAUKA, SPORT I REKREACJA	26
Cel operacyjny 5.1 – Rewitalizacja Starego Miasta	26
Cel operacyjny 5.2 – Centrum rozrywki	28
Cel operacyjny 5.3 – Regionalna atrakcja sportowa – zdrowe życie w Sieradzu	30
Cel operacyjny 5.4 – Regionalne centrum zdrowia i urody	33
Cel operacyjny 5.5 – Lokalne centrum usług dla mieszkańców	34
Cel operacyjny 5.6 – Rozwój sieci tras rekreacyjnych.....	34
Cel operacyjny 5.7 – Rozwój tożsamości lokalnej poprzez edukację.....	35
CEL STRATEGICZNY 6 – WIZERUNEK MIASTA – SIERADZ, GOŚCINNY DLA ROZWOJU	36
Cel operacyjny 6.1 – Marka turystyczna Open Hair	37
Cel operacyjny 6.2 – Euro 2012 Służb Mundurowych	39
Cel operacyjny 6.3 – Rozwój „infostruktury” oraz Miejski Punkt Informacji Turystycznej	40
Cel operacyjny 6.4 – Współpraca z miastami partnerskimi	40
Warunki skutecznej implementacji Strategii w Sieradzu	41

Założenia Strategii Rozwoju Sieradza do 2020 roku

Punktem wyjścia dla formułowania *Strategii Rozwoju Miasta Sieradza na lata 2010-2020*, jak w przypadku innych strategii, są generalne założenia rozwojowe. Pozwalają one podporządkować procesy rozwoju nadrzędnej idei, przez co możliwa jest spójność *Strategii*. Misja, wizja i cel nadrzędny wytyczają podstawowy kierunek, stając się następnie kryterium wyboru szczegółowych przedsięwzięć rozwojowych.

Jednocześnie założenia *Strategii*, sięgając w możliwie odległą przyszłość, odgrywają poważną rolę w inspirowaniu nowatorskich projektów rozwojowych.

W dalekiej perspektywie oddziaływanie bieżących barier rozwojowych jest bardzo ograniczone. Tym samym możliwe jest odkrywanie szans, których wykorzystanie jest nierealne w perspektywie bieżącej czy średnioterminowej. Kluczowym założeniem rozwojowym Sieradza jest wizja stanowiąca możliwie syntetyczne wyobrażenie przyszłości miasta. Ów obraz może, a nawet powinien być do pewnego stopnia wyidealizowany, tak by maksymalnie odpowiadać aspiracjom twórców *Strategii* i mieszkańcom.

WIZJA

MIASTO OFERUJĄCE WYGODNE, A JEDNOCZEŚNIE INTERESUJĄCE WARUNKI ŻYCIA

SIERADZ MA BYĆ:

- PRZYJAZNY
- BEZPIECZNY
- BARWNY
- NOWOCZESNY

SIERADZ NIE MA BYĆ:

- SZARY
- NUDNY
- NIJAKI
- ZAŚCIANKOWY

MISJA

MIASTO ZAPEWNIAJĄCE EUROPEJSKI STANDARD ŻYCIA W CENTRUM POLSKI

Ważnym rozwinięciem wizji rozwoju jest w każdym przypadku misja, określająca, co w wyniku realizacji *Strategii* uzyskają mieszkańcy Sieradza. Właściwe sformułowanie misji zapewnia, iż rozwój miasta będzie służył rzeczywistym oczekiwaniom społecznym, bez czego niemożliwa jest jego akceptacja przez mieszkańców. Jednocześnie misja stanowi ważne przesłanie komunikujące w najprostszym sposobie nadrzędną ideę *Strategii*.

MISJA OZNACZA:

- PERSPEKTYWICZNE MIEJSCA PRACY
- WYGODNE WARUNKI BYTOWE
- MOŻLIWOŚCI SAMOROZWOJU I ROZRYWKI
- POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA
- ESTETYKĘ

CEL NADRZĘDNY

SATYSFAKCJA MIESZKAŃCÓW

Cel nadrzędny wyznacza podstawowe kryterium oceny procesów rozwojowych. Ważne, aby wskazywał na te efekty procesu rozwojowego, które są autentycznie najważniejsze dla lokalnej społeczności. Jednocześnie istotne jest, by były to wyniki możliwie mierzalne, pozwalające na późniejszą ocenę osiągniętych rezultatów.

WYRAŻONA:

- WE WZROŚCIE PODSTAWOWYCH WSKAŹNIKÓW JAKOŚCI ŻYCIA
- W BADANIACH POZIOMU SATYSFAKCJI SPOŁECZNEJ
- W WYBORACH WŁADZ LOKALNYCH
- W DODATNIM SALDZIE MIGRACJI (ZWŁASZCZA W GRUPIE LUDZI MŁODYCH)

CEL STRATEGICZNY 1 – KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny i jego rozwój należy potraktować w warunkach Sieradza jako jedną z istotnych dźwigni rozwojowych. Ma ku temu służyć **kreowanie pozytywnego klimatu społecznego i zapewnienie warunków dla funkcjonowania i rozwoju organizacji, stowarzyszeń i inicjatyw lokalnych na terenie miasta.**

Wyrazem dążenia samorządu Sieradza do szerokiej współpracy z organizacjami pozarządowymi jest uchwalany corocznie przez Radę Miasta ***Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.*** Jego podstawowym zadaniem jest upowszechnianie współdziałania władz miasta z partnerami społecznymi na rzecz lepszego zaspokajania potrzeb sieradzan. Współpraca nie tylko pozwala szybciej i efektywniej rozwiązywać problemy, ale stwarza również możliwości powstawania i upowszechniania się nowatorskich i skutecznych praktyk, które można z powodzeniem stosować w przyszłości. Samorząd Miasta Sieradza zleca realizację zadań publicznych po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, ogłaszanego corocznie po przyjęciu uchwały budżetowej.

W warunkach współczesnych społeczeństw możliwość osiągania wielu celów jest faktycznie uzależniona od poziomu aktywności i zaangażowania różnych form organizacji społecznych. W przypadku samorządu polskiego mamy do czynienia z istnieniem regulacji w postaci ustawy o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie, która nakłada na samorząd konieczność opracowania programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jednocześnie efektywność tych programów okazuje się dalece niezadawalająca. Nie inaczej jest w Sieradzu, gdzie mimo istnienia relatywnie dużej liczby organizacji o bardzo zróżnicowanym zakresie i zasięgu działania, trudno ocenić, aby ich aktywność była na pożądanym poziomie.

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej pojawiły się możliwości finansowania działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, niestety słabą stroną działających na terenie miasta organizacji jest ich mała aktywność w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych. Rodzi się zatem pytanie, czy sytuacja ta wynika tylko ze słabości samych organizacji, czy też jest

np. efektem postępowania instytucji władzy i administracji lokalnej. Istnieje potrzeba zdynamizowania tej formy aktywności obywatelskiej. Powinna do tego posłużyć realizacja wymienionych poniżej projektów rozwojowych.

Projekty rozwojowe:

A. Pobudzanie aktywności i współdziałania organizacji pozarządowych działających

na terenie Sieradza. Wspomniana powyżej aktywność organizacji pozarządowych powinna być istotną wartością, znajdującą potwierdzenie w strukturze działań władz lokalnych. Na bazie istniejących doświadczeń, wpływających chociażby z dotychczas realizowanych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi, należy poszukiwać nowej formuły służącej podniesieniu jakości i efektywności tego współdziałania. Służyć temu mogą np. lokalny fundusz grantowy, konkurs na najciekawszą inicjatywę społeczną, stworzenie lokalnego programu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, forum inicjatyw i liderów lokalnych, centrum wolontariatu i inne możliwe do zrealizowania przedsięwzięcia.

B. Zapewnienie sprawnego systemu komunikacji między instytucjami

samorządowymi a obywatelami. Jednym z warunków poprawnego funkcjonowania wspólnoty samorządowej jest dobrze działający system wzajemnego komunikowania. Jest to również istotne dla budowania identyfikacji z miastem i poczucia sprawstwa. Poprawie komunikacji pomiędzy społecznością a władzą samorządową powinno służyć także organizowanie corocznych, wiosennych lub jesiennych spotkań z mieszkańcami, dotyczących założeń projektowanego na rok następny budżetu. Istotnym elementem wydaje się także wprowadzenie rzeczywistej formy konsultacji społecznych w stosunku do ważniejszych projektów związanych z funkcjonowaniem Sieradza. W celu zapewnienia sprzężenia zwrotnego należy wykorzystać formułę lokalnego elektronicznego newslettera rozsyłanego mieszkańcom lub dostępnego na stronie internetowej Urzędu. System komunikacji powinien w następnej kolejności zostać uzupełniony o bezpłatną infolinię Urzędu Miasta Sieradza, która działałaby dłużej niż godziny jego pracy i pozwalała obywatelom zgłaszać ich problemy, pytania i wątpliwości. Ich wyjaśnienie następowałoby w ciągu 24 godzin. W przypadku powtarzania się kwestii, mogłyby być one umieszczane na stronie Urzędu w postaci zakładki FAQ (*Frequently Asked Questions*) – czyli zbioru najczęściej zadawanych pracownikom Urzędu pytań oraz udzielanych na nie odpowiedzi, pogrupowanych

w określone kategorie. Inne formy budowania kontaktów to wykorzystanie SMS z informacjami o bieżących wydarzeniach w mieście czy biuletynów tematycznych adresowanych do różnych grup mieszkańców.

C. Kreowanie pozytywnego klimatu wokół funkcjonującej w Sieradzu Młodzieżowej

Rady Miasta. Jednym z zadań gminy, które zostało potwierdzone zapisem w Ustawie o samorządzie gminnym, jest wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej. Powinno się to przejawiać w zwiększeniu aktywności obywatelskiej wśród najmłodszych sieradzan oraz rozwijaniu postawy poczucia odpowiedzialności za sprawę społeczności miejskiej. Promowanie w tej formie idei demokracji i samorządności powinno sprzyjać włączeniu młodego pokolenia w mechanizm artikulacji potrzeb wspólnoty lokalnej i otworzyć perspektywę ich szerszego uwzględnienia w programach lokalnych. Realizacja projektu to szansa na praktyczne wykorzystanie wiedzy z zakresu edukacji samorządowej, a w długoterminowej perspektywie przygotowanie nowych kadr miejscowych działaczy samorządowych. Dotychczasowe działania podejmowane przez Urząd Miasta należałoby uzupełnić o inne pomysły, zwłaszcza takie, które wzmacniają pożądany efekt edukacyjny.

D. Inicjatywy wydawnicze dla Sieradza (monografia Sieradza, książka kucharska sieradzan, przewodnik po atrakcjach miasta, wydarzeniach i ludziach Sieradza).

Elementem skutecznej promocji miasta są dobrze opracowane wydawnictwa. Powinny one, prócz zewnętrznych celów promocyjnych, stać się częścią promocji wewnętrznej. Wzmacnia ona więź mieszkańców z miastem oraz poczucie lokalnego patriotyzmu. Służyć temu powinna ciekawa zawartość merytoryczna oraz atrakcyjność redakcyjna (zdjęcia, mapki, oprawa graficzna). W treści powinny znaleźć się odniesienia do historii miasta i perspektyw jego rozwoju oraz opis ludzi związanych z Sieradzem. Publikacje takie, gdyby zapewnić jeszcze element społecznej partycypacji (np. w przypadku sieradzkiej książki kucharskiej można zebrać lokalne produkty i specjały), mogą przyczynić się do wzmocnienia świadomości lokalnych więzi społecznych.

E. Miejski program ograniczania patologii społecznych – „Bezpieczny Sieradz”.

Bardzo ważnym aspektem funkcjonowania społeczności lokalnych w Polsce jest w ostatnich latach brak poczucia bezpieczeństwa. W sposobie radzenia z zagrożeniami mamy generalnie do czynienia z dwoma modelami. Jeden uznaje, iż jest to przede wszystkim zadanie policji i straży miejskiej, w drugim zaś obserwujemy swoiste

„uspołecznienie” bezpieczeństwa i porządku publicznego, polegające na zaangażowaniu społeczności lokalnej w proces zapewnienia ładu i bezpieczeństwa publicznego. W dzisiejszych warunkach należy dążyć do osiągnięcia w tej dziedzinie efektu synergii związanego ze współdziałaniem pomiędzy policją, samorządem miejskim i różnymi grupami społecznymi. W programie powinno się uwzględnić takie problemy, jak: monitorowanie miejsc szczególnie zagrożonych, rola i perspektywy straży miejskiej, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Proponuje się, aby wykorzystać w realizacji tego zadania doświadczenia programu „Dialog” pod nazwą „Sąsiedzka czujność”, polegającego na uspołecznieniu procesu zarządzania bezpieczeństwem publicznym. Zakłada on współpracę policji, szkół, organizacji pozarządowych i mieszkańców. Realizacja takiego programu tworzyłaby warunki dla ujawnienia się aktywności mieszkańców, z drugiej strony zaś sprzyjałaby efektywnemu i tańszemu realizowaniu zadań publicznych. Istotnym elementem programu powinna być także promocja pozytywnych wzorów zachowań związana z wyróżnianiem i honorowaniem pożądaných postaw.

F. Miejski program budowy społeczeństwa obywatelskiego. Zbiorowość mieszkańców Sieradza wykazuje znaczny stopień dezintegracji na poziomie działań skierowanych na funkcjonowanie swojego lokalnego otoczenia. Jest to w dużym stopniu efekt blisko 50-letniej nieobecności w naszym życiu publicznym autentycznego samorządu terytorialnego, ruchu stowarzyszeniowego czy specyfiki tworzenia się miejskiego organizmu. Obserwacje poczynione przy okazji prac nad *Strategią* wskazują na niski poziom aktywności mieszkańców oraz dość znaczny stopień dezintegracji, a być może i skonfliktowania w relacjach pomiędzy liderami lokalnego życia społecznego. Aktywizacja i integracja mieszkańców powinna sprzyjać rozwijaniu postaw polegających na braniu odpowiedzialności za indywidualny i grupowy wymiar egzystencji, co przekłada się także na sukcesy na polu gospodarczym. Podstawą rozwoju społecznego miasta winno być kreowanie dynamicznej, otwartej i zintegrowanej lokalnej wspólnoty obywatelskiej. Zespół konsultacyjny uznaje, że jednym ze sposobów realizacji tego celu jest stworzenie w Sieradzu długofalowej strategii aktywizacji społeczno-kulturalnej różnych środowisk społecznych miasta. Jej filozofia mogłaby polegać na wykorzystaniu

metody animacji społecznej traktującej organizacje pozarządowe lub instytucje samorządowe jako „centra aktywności obywatelskiej”.

G. Siła wspólnoty – dobrzy sąsiedzi. Najważniejszym zadaniem związanym z podnoszeniem jakości życia mieszkańców jest wzmocnienie poczucia więzi wspólnotowych i stworzenie możliwości rozwoju aktywności społecznej na wielu polach. Miasto powinno stymulować rozwój oddolnych inicjatyw przez organizowanie debat publicznych, spotkań, wspieranie działań organizacji pozarządowych. Wizerunek powinien eksponować takie cechy jak **życzliwość, współpraca, wspólnota**.

H. Sprawne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

W ramach pakietu należy wykorzystać istniejące przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu – Biuro Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniami są: pomoc osobom niepełnosprawnym w czynnościach związanych z procesem zatrudnienia, wyszukanie potencjalnego pracodawcy, wybranie wspólnie z nim stanowiska pracy odpowiedniego do możliwości i kwalifikacji osoby niepełnosprawnej, określenie wymiaru czasu pracy osoby niepełnosprawnej oraz czynności, które wejdą w zakres jej obowiązków na zajmowanym stanowisku pracy, trwałe monitorowanie pracy zatrudnionej osoby niepełnosprawnej polegające na systematycznym i ciągłym kontakcie trenera pracy z pracodawcą i pracownikiem, a także rodziną pracownika oraz udzielanie pomocy w rozwiązywaniu ewentualnie powstałych problemów zawodowych.

CEL STRATEGICZNY 2 – KAPITAŁ LUDZKI

Głównym założeniem rozwoju kapitału ludzkiego Sieradza jest kształtowanie nowoczesnego systemu edukacji.

Projekty rozwojowe:

- A. Wysoki poziom edukacji na poziomie średnim/policealnym.** Analiza zasadniczych danych demograficznych i dotyczących bezrobocia wskazuje, iż kandydaci na bezrobotnych rekrutują się w sporej części z grona absolwentów szkół średnich. Jest to w pewnym zakresie efekt obserwowanej w ostatnim czasie dekonunktury gospodarczej, ale też w dużym stopniu zależy od oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych. Musi ona ulec znaczącej modyfikacji zarówno jeśli chodzi o proponowane profile kształcenia, jak i ich zawartość. Mimo iż jest to zadanie własne powiatu, zespół konsultantów sugeruje, aby opracować kompleksową samorządową politykę oświatową, integrującą wysiłki gminy, powiatu i województwa (uwzględnienie celów zawartych w strategii województwa). Jej realizacja prowadziłaby do wykreowania spójnego, całościowego Lokalnego Systemu Oświatowego, będącego efektem intencjonalnie zaplanowanego i wdrożonego zespołu koncepcji i przedsięwzięć podejmowanych przez miejskie i powiatowe władze samorządowe oraz odpowiedzialne struktury administracji państwowej. Powinno to stworzyć podstawy dla podejmowania konkretnych decyzji organizacyjnych i finansowych. System taki musiałby elastyczniej reagować na potrzeby rynku pracy w mieście i regionie.
- B. Wysoki standard samorządowych i społecznych przedszkoli w Sieradzu dostosowany do potrzeb społeczności.** Należy podjąć starania zmierzające do inicjowania nowych przedsięwzięć w tej sferze edukacji. Powinno się tu wykorzystać możliwości, jakie w ostatnim czasie otworzyły się przed osobami i organizacjami, które mogłyby zakładać społeczne przedszkola. Ten rodzaj placówek uzupełniłby aktualną ofertę miasta, jednak inicjatywa pozostaje po stronie mieszkańców, władze zaś mogą zachęcać do tego rodzaju przedsięwzięć.

- C. Wysoka jakość kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.** Ważnym aspektem samorządowej polityki oświatowej powinno być wdrażanie najwyższych z możliwych standardów edukacyjnych. Jednym z instrumentów może być wspieranie i doskonalenie lub zmiana formuły systemu promowania i nagradzania szkół wyróżniających się swoją aktywnością, rezultatami uczniów i nauczycieli. W celu realizacji zadania i poszerzenia oferty edukacyjnej należy dążyć do utworzenia powszechnego gimnazjum integracyjnego.
- D. Promocja zdrowia oraz rozwój sieci i podniesienie jakości opieki zdrowotnej.** Jak zaznaczono w diagnozie, gmina realizowała i realizuje programy prozdrowotne. W opinii konsultantów program strategiczny nakierowany na zdrowy styl życia mieszkańców miasta powinien być naturalną ich kontynuacją i powinien przyjąć charakter zadania strategicznego, realizowanego nie tylko w perspektywie do roku 2020. Wykorzystując doświadczenia władz samorządowych i partnerów społecznych, należałoby stworzyć szeroką platformę współdziałania społecznego na rzecz realizacji celu, jakim jest zdrowa społeczność sieradzan. Jest to także zgodne z propozycjami zawartymi w programach dotyczących regionalnego centrum zdrowia i urody oraz zdrowego życia w Sieradzu. Rzeczą oczywistą jest, iż taki profilaktyczny program przynieść może znaczące korzyści społeczne i finansowe. W ramach realizacji tego przedsięwzięcia władze lokalne powinny skierować istotny wysiłek na ocenę efektów tak rozumianego projektu.
- E. System stypendialny wspierający utalentowaną młodzież i dzieci miasta Sieradza.** Dotychczas działający system uregulowany Uchwałą nr XXXIII/292/2005 Rady Miejskiej w Sieradzu z 2005 r. jest zgodnie z jej nazwą ukierunkowany na „udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie miasta Sieradza”. W mieście stosuje się także rozwiązanie wspierające i promujące młodych sieradzan wyróżniających się wynikami w nauce i innego rodzaju osiągnięciami, np. artystycznymi. Kontynuacja tych działań i rozszerzenie ich zakresu pomoże podnieść motywację dla indywidualnych wysiłków poszczególnych jednostek, a także będzie służyć upowszechnianiu postaw i wartości związanych z wysoką jakością edukacji.
- F. Kontynuowanie tworzenia nowoczesnej oferty kształcenia ustawicznego dostosowanej do potrzeb rynku pracy.** Wobec faktu znaczącego ograniczenia środków na szkolenia dla bezrobotnych, należałoby w ofercie tej uwzględnić także możliwości kształcenia ustawicznego skierowanego na:

- *kursy doskonalące w różnych specjalnościach zawodowych,*
- *kursy językowe,*
- *kursy rozwoju przedsiębiorczości,*
- *kursy informatyczne.*

G. Program powszechnej edukacji regionalnej skierowanej do różnych grup obywateli. Opracowanie i przetestowanie pilotażowego programu rozwoju wiedzy i budowania tożsamości miejskiej pod nazwą „Spacerkiem po Sieradzu”. W jego ramach można rozważyć również możliwość przeprowadzenia konkursu na najlepsze opracowanie promocyjne dotyczące miasta przygotowywane przez uczniów/studentów.

CEL STRATEGICZNY 3 – GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

Wspieranie kierunków rozwoju gospodarczego uznanych za priorytetowe i najbardziej obiecujące dla Sieradza w długofalowej perspektywie nie wyklucza oczywiście wspierania i promowania w miarę możliwości innych gałęzi gospodarki. Może to dotyczyć dziedzin o znacznym potencjale rozwojowym zajmujących już poważną pozycję w gospodarce Sieradza, takich jak sektor farmaceutyczny, elektrotechniczny, motoryzacyjny czy odzieżowy. Należy w tym celu wykorzystywać współpracę z Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną SA. Interesujące może też być pozyskiwanie i wspieranie inwestorów wykorzystujących rozwijaną infrastrukturę (np. budowa centrów logistycznych czy stacji diagnostycznych przy planowanej drodze S8). Sieradz zajmuje wprawdzie centralną pozycję w Polsce, jednak jego położenie nie przekłada się bezpośrednio na podwyższoną dostępność. Ta ostatnia wynika bowiem z położenia przy ważnych trasach transportowych. Sieradz cierpi z powodu ruchu tranzytowego oraz z powodu niskiej przepustowości ulic. Planowana przebudowa układu ulicznego powinna z jednej strony zapewniać dostęp do miasta, w szczególności do terenów inwestycyjnych, z drugiej natomiast uwolnić centrum od ruchu tranzytowego i zapewnić poprawę obsługi poszczególnych terenów. Poprawa sieci transportowej, ze względu na niewielką powierzchnię miasta, powinna uwzględniać również dobre warunki poruszania się zarówno pieszo, jak i rowerem.

Podstawowym celem rozwoju Sieradza w sferze gospodarki jest wzrost zarobków mieszkańców oraz tworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy. Aby taki stan rzeczy osiągnąć, należy skupić się na:

- *reinwestycjach dotychczasowych inwestorów,*
- *wspieraniu nowych przedsiębiorstw,*
- *wspieraniu kooperacji gospodarczej,*
- *rozwoju infrastruktury umożliwiającej rozwój przedsiębiorczości,*
- *rozwoju edukacji zaspokajającej potrzeby gospodarki,*
- *pozyskaniu znaczących inwestorów dla realizacji spektakularnych przedsięwzięć gospodarczych,*

Niewątpliwie wzrost konkurencyjności miasta nastąpi poprzez:

- *zwiększenie dostępności Sieradza w skali lokalnej, regionalnej i krajowej,*
- *rozwój sieci transportowej w mieście i otwarcie dobrze dostępnych terenów inwestycyjnych,*
- *stałe udoskonalanie stanu infrastruktury technicznej i rozwój „infostruktury”,*
- *poprawę stanu i rozwój sieci transportowej w mieście,*
- *lepsze powiązanie poszczególnych części miasta,*
- *rozwój transportu publicznego,*
- *lepsze powiązanie z sąsiednimi miastami i Łodzią.*

Cel operacyjny 3.1 – Reinwestycje istniejących przedsiębiorstw

W celu złagodzenia kryzysu gospodarczego i jego skutków w Sieradzu, należy skupić się nie tylko na pozyskaniu nowych inwestorów, ale na stworzeniu warunków do reinwestowania firm już istniejących na terenie miasta. Większość firm ma problemy z pozyskaniem kapitału na działalność i znaczne problemy ze zbytem wyprodukowanych towarów. Obniżył się również poziom zamówień na towary i usługi, stąd firmy nie będą skłonne zatrudniać nowych pracowników, ale skupią się na utrzymaniu już istniejących miejsc pracy oraz poszukiwaniu alternatywnych źródeł finansowania działalności. Miasto nie ma znaczących instrumentów wsparcia dla firm, gdyż jest to głównie zadanie administracji rządowej.

Polityka władz samorządowych powinna skupić się na projektach zwolnień lokalnych – nierzadko ograniczonych ze względu na pewną utratę wpływu środków do budżetu.

Projekty rozwojowe:

A. Zwolnienie z podatku od nieruchomości w ramach pomocy *de minimis*.

B. Zwolnienie z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej. Ulga w ramach pomocy regionalnej przyznawana będzie na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją wyłącznie w ramach projektów inwestycyjnych generujących duży poziom zatrudnienia.

Cel operacyjny 3.2 – Regionalne centrum logistyczne

Najważniejsze trasy transportu kołowego w okolicy – autostrady A1 i A2 – przebiegają w pewnej odległości od miasta, jednak Sieradz znajduje się niewątpliwie w strefach zasięgu i oddziaływania obu tych tras. Dlatego kolejnym ważnym zadaniem dla miasta jest polepszenie stanu dróg wiążących je z wymienionymi autostradami. W ten sposób miasto będzie mogło czerpać korzyści ze swojego centralnego położenia, które w powiązaniu z bliskością ważnego w skali kraju, a nawet Europy Centralnej węzła, może zaoferować bardzo korzystne lokalizacje do prowadzenia działalności gospodarczej. Takie rozwiązanie zwiększy również szanse powodzenia dla implementacji regionalnych i krajowych atrakcji proponowanych w *Strategii*. Dodatkowo ważne jest, że obie omawiane drogi są obecnie w trakcie realizacji i stanowią priorytet działań państwa w zakresie rozwoju sieci transportowej.

Położenie przy trasie planowanej drogi ekspresowej S8 na skrzyżowaniu z ważnymi trasami rozprowadzającymi ruch w skali regionalnej oraz dostęp do autostrad A1 i A2 stwarzają warunki dogodne dla rozwoju centrum aktywności o charakterze logistycznym. Szanse powodzenia takiej inwestycji pozwala optymistycznie ocenić dostęp do rynków przy jednoczesnej dostępności terenów wolnych pod zagospodarowanie. Podwyższona dostępność pozwala także na rozwój centrum konferencyjnego towarzyszącego głównej inwestycji.

Projekty rozwojowe:

- A. Nowoczesne regionalne centrum logistyczne.** Zainicjowanie inwestycji pozwalającej stworzyć duży obiekt łączący funkcje dystrybucyjne i obsługi transportu. Kompleks ten powinien mieć bezpośredni dostęp do planowanej drogi ekspresowej S8 i składać się ze składów, magazynów, sortowni oraz wszelkich usług towarzyszących obsłudze transportu – od biur agencji spedycyjnych poprzez ubezpieczenia, finanse i inne. Dodatkowo kompleks powinien mieścić centrum obsługi podróży – miejsca postojowe, hotel, usługi i rekreację dla kierowców na długodystansowych trasach.
- B. Rozwój aktywności gospodarczej.** W ramach strefy rozwoju związanej z planowaną drogą ekspresową S8 należy wyznaczyć miejsca dla rozwoju produkcji oraz usług szczególnie związanych z transportem, w tym stacji obsługi

pojazdów, stacji diagnostycznych, salonów sprzedaży samochodów. Powiązanie tych terenów z obszarem regionalnego centrum logistycznego pozwoliłoby zwiększyć szanse powodzenia obu inwestycji.

- C. Centrum hotelowo-konferencyjne.** Warunki podwyższonej dostępności i ruch towarów i ludzi sprzyjają wykreowaniu oferty centrum przyjmującego gości w związku ze spotkaniami, konferencjami, zjazdami. Centrum takie mogłoby wiązać strefę rozrywki i gospodarki, zwiększając w ten sposób szanse powodzenia inwestycji.
- D. Zwolnienie z podatku od środków transportowych.** W świetle planów związanych z rozwojem w Sieradzu sektora logistycznego, przyjęcie programu pomocowego dla firm z branży transportowej ma istotne znaczenie i stanowi jedną z zachęt inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów. Stworzy również przewagę w stosunku do miast konkurencyjnych w regionie.

Cel operacyjny 3.3 – Krajowe centrum nowoczesnego, ekologicznego przetwórstwa rolno-spożywczego

Koncepcja wychodzi naprzeciw potrzebie wykreowania w Sieradzu gospodarki znaczącej i wyróżniającej się w skali kraju. Taki kierunek rozwoju wynika z posiadanego potencjału, tradycji, walorów lokalizacyjnych, opinii zgłaszanych w toku konsultacji społecznych. **Nowoczesne przetwórstwo rolno-spożywcze o proekologicznym charakterze** wydaje się ponadto jednym z bardziej perspektywicznych kierunków rozwoju współczesnej gospodarki. Nie bez znaczenia jest fakt, iż jest to kierunek rozwoju wciąż słabo wykorzystywany w realiach polskich.

Projekty rozwojowe:

- A. Inkubator przedsiębiorczości.** Wyprofilowany na przetwórstwo rolno-spożywcze i ekologię, przyciągający młodych przedsiębiorców, ale i nowe inicjatywy już istniejących przedsiębiorstw czy rolników, dysponujący powierzchnią handlową.
- B. Klaster firm przetwórstwa rolno-spożywczego.** Wspólna lokalizacja, wspieranie układów kooperacyjnych, preferencje w opłatach lokalnych, wspólne powierzchnie handlowe.

- C. Giełda towarowa i targi rolno-spożywcze.** Wypromowanie Sieradza jako krajowego centrum handlu rolno-spożywczego, duże powierzchnie targowe wykorzystywane przez cykliczne imprezy targowe i stale funkcjonującą giełdę łączącą obrót fizyczny z internetowym (wykorzystanie istniejącego targowiska pod warunkiem zasadniczych zmian jakościowych w zasadach jego działania).
- D. Wyprofilowane szkolnictwo zawodowe.** Szkoły ponadgimnazjalne i szkoła wyższa o profilu ekologicznym, rolnym, przemysłu spożywczego, technologii żywienia, ściśle powiązana z lokalnymi przedsiębiorstwami poprzez praktyki zawodowe uczniów i studentów, wspólne projekty badawcze (można w tym celu wykorzystać istniejące placówki pod warunkiem ich wyrazistego wyprofilowania, ewentualnie powołać nowe jednostki; należy położyć nacisk na zwiększenie liczby kierunków dziennych).

Cel operacyjny 3.4 – Wsparcie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości

Dla tworzenia nowych miejsc pracy, a co za tym idzie zmniejszenia skali bezrobocia i poprawy materialnej sieradzkich rodzin oraz poprawy sytuacji ekonomicznej sieradzkiego sektora małej i średniej przedsiębiorczości, należy podjąć szereg działań, które wyeliminują zaistniałe zagrożenia dla rozwoju gospodarczego i stagnacji miasta. Zadaniem miasta w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości jest stymulowanie i zapewnienie opieki instytucjonalnej. Działające i nowo powstałe na terenie Sieradza instytucje okołobiznesowe powinny zapewnić zarówno doświadczoną i fachową kadre, jak również wsparcie finansowe.

Projekty rozwojowe:

- A. Fundusz pożyczkowy i poręczeniowy.** Podstawowym problemem firm działających na terenie Sieradza są finanse. Wynikiem tego jest niska konkurencyjność firm, braki technologiczne, a także w wielu przypadkach mało wykwalifikowana kadra. Miasto powinno ułatwić dostęp do zewnętrznych środków finansowych, które umożliwiłyby zakup nowych technologii przez lokalne firmy, rozbudowę swoich zakładów, zwiększenie nakładów na inwestycje, a także tworzenie nowych miejsc pracy i podnoszenie kwalifikacji przez kadre. Wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie Sieradza najwięcej jest małych firm, które z trudem utrzymują się na konkurencyjnym rynku i nie planują większych inwestycji. Inwestycje związane

są ściśle z pozyskaniem kapitału w postaci np. kredytów bankowych, czy poręczeniami i pożyczkami ze strony wyspecjalizowanych funduszy. Brak dostępu do źródeł finansowania blokuje rozwój firm i ogranicza możliwości w tworzeniu nowych miejsc pracy. Sytuacja taka występuje również w firmach średniej wielkości. Ograniczenie zatrudnienia oraz brak płynności finansowej, a także przestarzały park technologiczny są głównymi czynnikami ograniczającymi dotychczasowe inwestycje i ograniczają podejmowanie innowacyjnych działań.

B. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (AIP). Wspieranie przedsiębiorczości poprzez pomoc w zakładaniu i rozwoju małych i średnich firm oraz w tworzeniu innowacyjnych pomysłów biznesowych można wykorzystać poprzez utworzenie w mieście Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości. Oferuje on pakiety usług: od rozliczania księgowego i finansowego każdej firmy, poprzez pisanie umów i udzielanie porad prawnych, aż do świadczenia usług o wysokim potencjale rynkowo-technologicznym, przyznawania dotacji i pożyczek na preferencyjnych zasadach. Zaletą wykorzystania AIP jest minimalny udział kosztów w rozpoczęciu i prowadzeniu własnej firmy.

Cel operacyjny 3.5 – Poprawa dostępności komunikacyjnej Sieradza

Poprawa dostępności komunikacyjnej oznacza również dążenie do zwiększenia częstotliwości kursowania pociągów, w tym przede wszystkim pociągów dalekobieżnych i międzynarodowych, które obecnie nie zapewniają miastu dostatecznie dobrych powiązań. Miasto powinno podejmować – we współpracy z innymi zainteresowanymi (Ostrów Wielkopolski, Kalisz, Pabianice, Łódź, Skierniewice, Żyrardów) – wszelkie dostępne działania lobbystyczne na rzecz zwiększenia częstotliwości i standardu powiązań, a także modernizacji linii kolejowej.

Projekty rozwojowe:

A. Droga ekspresowa S-8. Kluczową kwestię dla rozwoju Sieradza stanowi planowana trasa S8 biegnąca z Wrocławia do Warszawy. Przebiega ona przez miasto, wiążąc dwa ważne ośrodki i stanowiąc istotne powiązanie stolicy z centralnym pasem Europy. Miasto powinno prowadzić wszelkie możliwe działania lobbystyczne mające na celu

przyspieszenie budowy tej trasy (której perspektywa realizacji planowana jest po roku 2013) oraz przygotować własny odcinek przebiegu przez Sieradz, który będzie najkorzystniejszy z punktu widzenia potrzeb rozwojowych. Przebieg ten powinien zapewniać bezpośredni dostęp do terenów inwestycyjnych i zdecydowanie odciążać centrum miasta z ruchu tranzytowego. Istotna jest realizacja kompletnej obwodnicy Sieradza, która w znaczny sposób przyczyni się do poprawy funkcjonowania miasta.

B. Obwodnica miasta. W celu poprawy funkcjonalności transportu drogowego w Sieradzu należy dążyć do budowy obwodnicy miasta, która połączy planowaną drogę ekspresową S8 z drogami krajowymi nr 12, 14 i 83:

- „**obwodnica północna**” – łącznik od drogi krajowej nr 12 (ul. P.O.W.) do drogi krajowej nr 83 (ul. Wojska Polskiego w kierunku na Turek),

- „**obwodnica wschodnia**” – łącznik drogi ekspresowej S8 z drogą krajową nr 14 od południowej strony miasta na wysokości miejscowości Jeziory (ul. Jana Pawła II w kierunku na Wrocław) oraz do drogi krajowej nr 12 (ul. P.O.W. kierunek na Kalisz).

C. Powiązania z Łodzią. Łódź jest istotnym elementem sieci osadniczej nie tylko regionalnej, ale także w skali kraju. Zapewnia mieszkańcom regionu dostęp do wielu wyspecjalizowanych usług, a jednocześnie stanowi ważny potencjał klientów korzystających z oferty okolicy. Sieradz, rozumiejąc tę zależność i obopólne korzyści płynące z kooperacji, powinien dążyć do jak najlepszych powiązań z Łodzią, zarówno drogowych, jak i kolejowych. Należy dążyć do polepszenia powiązań jeszcze przed przystąpieniem do realizacji nowego przebiegu drogi ekspresowej S8. W tym kontekście ważna jest nie tylko jakość oferowanych powiązań, ale także ich częstotliwość. Sieradz w porozumieniu z sąsiednimi gminami zainteresowanymi polepszeniem powiązań z Łodzią powinien popierać inicjatywę rozwoju łódzkiego transportu aglomeracyjnego i stać się ważnym ogniwem tego systemu. Powiązania z Łodzią oznaczają także wzrost liczby kursów autobusowych i kolejowych obsługujących to powiązanie. Sieradz powinien podjąć aktywne starania w zakresie poszukiwania przedsiębiorstw gotowych obsługiwać taką linię.

D. Rozwój transportu publicznego. Sieradz jest dość ekstensywnie zagospodarowany, przez co odległości pomiędzy poszczególnymi zagospodarowanymi częściami są relatywnie duże i przebiegają przez obszary słabiej zagospodarowane. Należy dążyć do zwiększenia intensywności transportu publicznego zarówno w sensie liczby

powiązań, jak i ich częstotliwości. Konieczne jest także wzmocnienie powiązań transportem publicznym z sąsiednimi miejscowościami oraz z Łodzią.

E. Udoskonalenie infrastruktury technicznej. Sieradz wymaga udoskonalenia sieci infrastruktury technicznej, w tym w pierwszej kolejności doposażenia miasta w sieć kanalizacyjną. Realizacja projektu rozwoju sieci kanalizacyjnej jest ważnym czynnikiem lokalizacji wielu proponowanych w *Strategii* inwestycji, w tym przede wszystkim tych, w których szczególnie ważna jest jakość środowiska przyrodniczego. W efekcie realizacji budowy kanalizacji sanitarnej (98% terenów miasta wyposażonych w sieć kanalizacyjną) zwiększą się możliwości osadnicze oraz powstaną dogodne warunki dla rozwoju budownictwa indywidualnego.

CEL STRATEGICZNY 4 – PLANOWANIE PRZESTRZENNE I GOSPODARKA GRUNTAMI

Cel operacyjny 4.1 – Racjonalne kształtowanie przestrzeni miasta

Właściwe kształtowanie przestrzeni miasta jest istotnym elementem wpływającym na pozytywne postrzeganie miasta przez mieszkańców i osoby z zewnątrz. Podstawowymi narzędziami planistycznymi określającymi politykę przestrzenną na poziomie gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem określającym lokalną politykę przestrzenną i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy z uwzględnieniem zamierzeń krajowych i wojewódzkich. Jest ono dokumentem wytycznym do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które są aktem prawa miejscowego.

Potrzeby i wymogi stawiane przez mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów powinny mieć odzwierciedlenie w działaniach planistycznych miasta. Należy również uwzględnić potrzeby regionu oraz przyszłe możliwości techniczne i finansowe w zakresie uzbrojenia terenów zarówno pod inwestycje komercyjne, jak i pod inwestycje indywidualne z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i zasad zrównoważonego rozwoju. Dlatego niezwykle istotne jest zwiększanie stopnia pokrycia terenu miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego uwzględniającymi aktualną sytuację społeczno-gospodarczą Sieradza.

Projekty rozwojowe:

- A. Wskazanie priorytetowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.** Należy wyznaczyć tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną

oraz przystąpić do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla priorytetowych terenów.

B. Wskazanie priorytetowych terenów pod produkcję i usługi. Trzeba wyznaczyć nowe tereny pod produkcję i usługi oraz przystąpić do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla priorytetowych terenów. Ponadto należy zweryfikować istniejące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich aktualizacji do obecnych potrzeb przedsiębiorców.

C. Uporządkowanie struktury przestrzennej miasta z uwzględnieniem walorów środowiska przyrodniczego, zagrożeń sanitarno-zdrowotnych i powodziowych.

Cel operacyjny 4.2 – Gospodarka nieruchomościami

Posiadane przez gminę zasoby mieszkaniowe nie zaspokajają potrzeb w tym zakresie. Budynki stanowiące własność miasta są obiektami starymi. Ze 106 obiektów ponad 86% zostało zbudowanych przed 1970 r. Sytuacja ta ma duży wpływ na stan techniczny budynków i lokali w nich się znajdujących. Wiele z nich wymaga kapitalnych remontów lub modernizacji. Wyposażenie mieszkań komunalnych w podstawowe media infrastruktury technicznej jest dalekie od zadowalającego. Wszystkie lokale mieszkalne posiadają instalację elektryczną oraz ogrzewanie, aczkolwiek w żadnym z lokali nie jest dostępna instalacja gazowa. Obszar, w którym nasilone są niekorzystne zjawiska dotyczące złego stanu technicznego budynków, braku podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej to przede wszystkim teren Starego Miasta.

Projekty rozwojowe:

- A. Tereny pod inwestycje przemysłowe i usługowe.** Należy uregulować stosunki własnościowe priorytetowych terenów poprzez ich wykupienie przez miasto. Ma to na celu przyspieszenie procedury nabywania terenu przez potencjalnych inwestorów oraz wyeliminowanie ewentualnych utrudnień w jego nabyciu od różnych właścicieli (często jeden grunt stanowi własność kilku osób).
- B. Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę handlową** oraz przystąpienie do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

C. Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz przystąpienie do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

CEL STRATEGICZNY 5 – KULTURA, NAUKA, SPORT I REKREACJA

Wzrost konkurencyjności miasta w zakresie rozwoju sportu, rekreacji, nauki i kultury powinien odbywać się poprzez:

- *wykreowanie ponadlokalnej atrakcji rozrywkowej,*
- *rozwój ponadlokalnej oferty sportowej dla dyscyplin wymagających dużych przestrzeni,*
- *poszerzanie oferty wypoczynku krótkopobytowego dla mieszkańców regionu,*
- *wspieranie współpracy z sąsiednimi miastami,*
- *rozwój działalności w zakresie organizacji szkoleń.*

Wzrost atrakcyjności miasta, jako miejsca do życia, powinien nastąpić poprzez:

- *rozwój ofert spędzania wolnego czasu – obiektów kulturalnych (kina, mediateka), imprez kulturalnych i rozrywkowych (jarmarki, pokazy, przedstawienia uliczne, imprezy dla dzieci), obiektów rozrywkowych,*
- *rozwój ofert wypoczynku, w tym przede wszystkim obiektów sportowych,*
- *poszerzanie możliwości uprawiania sportu w mieście i jego okolicy,*
- *promocja zdrowego trybu życia,*
- *rozwój edukacji związanej z obsługą działalności wypoczynkowej i rekreacyjnej,*
- *inwestycje w zakresie infrastruktury miejskiej wspomagającej – ścieżki rowerowe, ścieżki dla jazdy na rolkach, nabrzeża spacerowe, ścieżki zdrowia,*
- *zwiększenie wykorzystania terenów nadrzecznych rzeki Warty i Żegliny,*
- *poszerzanie możliwości wypoczynku w zieleni,*
- *wiążanie ofert rekreacyjnych i rozrywkowych.*

Cel operacyjny 5.1 – Rewitalizacja Starego Miasta

Założeniem projektu rewitalizacji sieradzkiej Starówki jest zainicjowanie procesu korzystnych przemian gospodarczych, przestrzennych i społecznych w celu przywrócenia obszarowi staromiejskiemu godnej rangi w strukturach Sieradza oraz nadania mu nowych funkcji kulturalno-turystycznych, opartych na bogatym dziedzictwie przeszłości. Stopniowa

degradacja obszaru staromiejskiego w strukturach Sieradza spowodowana została brakiem inwestycji w poprawę funkcjonowania infrastruktury technicznej i drogowej oraz stanu technicznego obiektów. Znikome zaangażowanie środków finansowych w poprawę kondycji budowlanej obiektów, w tym zwłaszcza zabudowy mieszkalnej, pociągnęły za sobą negatywne skutki społeczne, tworząc na Starym Mieście enklawy biedy oraz bierną postawę mieszkańców obszaru wobec działań prorozwojowych. Wszystkie te czynniki boleśnie odcisnęły się na najcenniejszych walorach Starówki, wynikających z bogatego dziedzictwa kulturowego, powodując spadek zainteresowania tym obszarem zarówno społeczności lokalnej, jak i przyjezdnych. Korzystając z możliwości wykorzystania funduszy unijnych miasto Sieradz wraz z partnerami podjęło wyzwanie zainicjowania procesu korzystnych przemian gospodarczych, przestrzennych i społecznych.

Projekt zakłada prowadzenie działań rewitalizacyjnych w obrębie dwóch obszarów:

1. **Starego Miasta** obejmującego teren miasta lokacyjnego wyznaczonego przebiegiem nieistniejących już murów i obwałowań wraz z najbliższym otoczeniem;
2. **Wzgórza Zamkowego** – miejsca lokalizacji dawnej warowni wraz z częścią podgrodzia i przedpołem zamku.

Projekty rozwojowe:

- A. Rewitalizacja obiektów w obrębie „Traktu Królewskiego”** obejmująca renowację XIV-wiecznego kościoła farnego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni wokół kościoła, przebudowę nawierzchni Rynku oraz budowę obiektów, urządzeń i elementów małej architektury stanowiących wyposażenie placu, renowację kamienicy i adaptację części na potrzeby Centrum Informacji Kulturalnej, przebudowę i rozbudowę budynków Muzeum Okręgowego, renowację XIII-wiecznego zespołu klasztorno-podominikańskiego, termomodernizację zabytkowego budynku Teatru.
- B. Renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych** będących własnością publiczną oraz przygotowanie do użytkowania socjalnego budynku mieszkalnego.
- C. Utworzenie Parku Kulturowego w obrębie Wzgórza Zamkowego.**
- D. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej** poprzez nawiązanie do historycznych bram wjazdowych i fragmentów murów, odtworzenie naturalnego koryta starorzecza rzeki Żegliny wraz z zagospodarowaniem rekreacyjnym oraz budową ciągów pieszo-

rowerowych, przebudowę i rozbudowę dróg powiatowych i gminnych wraz z budową i przebudową sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, przebudowę nawierzchni i wykonanie obiektów budowlanych związanych z jej wyposażeniem oraz zagospodarowanie zieleni i elementami małej architektury.

E. Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego.

Cel operacyjny 5.2 – Centrum rozrywki

Zmiana stylu wypoczyniania z długoterminowych zblokowanych pobytów na *short breaks* (krótkopobytowych) otworzyła szerokie perspektywy wzrostu przed miejscami, które nie posiadając szczególnie atrakcyjnych własnych zasobów lub zachowanego w odpowiednim stanie dziedzictwa, mogą wykreować atrakcję przyciągającą turystów na niedługie jedno- czy dwudniowe pobyty. Przy okazji korzystania z atrakcji „głównej” można skompletować pakiet, z którego turysta skorzysta niejako „przy okazji”. Tematyczny park rozrywki może stanowić bardzo ważną ekonomiczną podstawę dywersyfikacji gospodarczej miasta. Dodatkowo – ze względu na swoją specyfikę – może dać zatrudnienie znaczącej liczbie osób, w tym takich, które nie posiadają bardzo wysokich kwalifikacji. Jednocześnie kompletność oferty stanowi może pomost pomiędzy poszczególnymi programami, wzmacniając jednocześnie kilka z nich.

Projekty rozwojowe:

A. Tematyczny park rozrywki. Podstawową atrakcją programu jest tematyczny park rozrywki obejmujący znaczny obszar i stanowiący atrakcję na dość szeroką skalę. Park rozrywki, w którym spędzać można z rodziną cały dzień, powinien mieć unikalny i niepowtarzalny charakter. To pozwoli na dość szeroki potencjalny zasięg strefy wpływu takiego kompleksu. Przy okazji atutem jest centralne położenie miasta w Polsce oraz relatywnie dobra dostępność po realizacji planowanych sieci powiązań drogowych. Ponadto atut stanowią dostępne grunty, a konkretnie ich rozległość oraz akceptowalne dla podobnego przedsięwzięcia ceny. Położenie w sąsiedztwie dużego miasta – Łodzi i jej zasobów kulturowych i materialnych stanowi o niebagatelnej atrakcyjności Sieradza pod tego rodzaju inwestycję.

Największe szanse powodzenia ze względu na istniejące zasoby, w tym lokalne tradycje, mają dwa typy parków rozrywki:

Park mody i stylu. Temat jest ściśle powiązany z ideą Open Hair, opisaną w *Strategii Promocji Miasta Sieradza na lata 2008-2013*. Park rozrywki, korzystający z lokalnych tradycji produkcji włókienniczej, tradycyjnego designu oraz świeżego zainteresowania fryzjerstwem i szerzej pojętą tematyką kreowania wizerunku, może być przedmiotem zainteresowania dużego inwestora, ze względu na brak podobnej oferty w całej Europie Wschodniej. Unikalność przedsięwzięcia w powiązaniu z solidnym zakorzeniem w lokalnych zasobach może stanowić poważny argument na rzecz podjęcia inwestycji. O jego sile decydować mogą także inicjatywy powiązane z festiwalem Open Hair, takie jak galeria czy muzeum.

Sarmacki park rozrywki. Korzystając z opisywanego w badaniach tradycyjnego modelu życia, akceptującego konserwatywne i sielskie wartości, można podjąć starania o pozyskanie inwestora dla parku rozrywki o tematyce „historycznej” eksplorującego tradycyjne działalności (rękodzieło), rozrywki i zabawy, a mającego przy tym pewną wartość edukacyjną związaną z promowaniem wizerunku miejsca i regionu. Powiązana z tą ideą lub alternatywna może być impreza tematyczna na terenie Wzgórza Zamkowego czy Deptaku Grodzkiego oraz tymczasowe miasteczko bądź biwak Bractwa Rycerskiego.

B. Ożywienie centrum miasta – rozrywkowa Starówka. Atrakcja w postaci wielkiego tematycznego parku rozrywki ma za zadanie przyciągnięcie znaczącej liczby zwiedzających, z których znacząca część zechce skorzystać także z oferty zwiedzania samego miasta, zakupów oraz oferty gastronomicznej czy kulturalnej (w tym galerii i muzeum związanych z ideą Open Hair). Przyciągnięcie i zatrzymanie gości wymaga podniesienia jakości przestrzennej centrum miasta oraz pozyskania drobnych inwestorów na rzecz rozwoju oferty gastronomicznej i handlowej. Elementem niewątpliwie wspomagającym będzie **nowoczesne centrum handlowo-rozrywkowe**. Należy zachęcać do poszerzania specjalizacji handlowej i usługowo-rozrywkowej w centrum miasta. Ponadto z rozwojem turystyki w Sieradzu wiąże się potrzeba utworzenia Miejskiego Punktu Informacji Turystycznej. Dobrym pomysłem wydaje się także wprowadzenie wycieczek po Sieradzu z miejskimi przewodnikami oraz pojazdu turystycznego (np. dorożki), kursującego po najbardziej atrakcyjnych dla turystów trasach miasta.

C. Festiwale i targi/jarmarki związane z tematyką parku jako komplementarna oferta w stosunku do Łodzi (współpraca, nie konkurencja). Organizacja imprez

przy udziale partnerów z sektora prywatnego nawiązującego do „tematu” parku rozrywki i promującego spójny wizerunek miasta kojarzonego z modą/tradycją. Imprezy powinny mieć charakter cykliczny, a w okresie cieplejszej połowy roku wręcz ciągły (raz na dwa tygodnie), i oferować udział wyspecjalizowanym przedsiębiorcom z obszaru całego kraju, a także z zagranicy. Zasięg tych imprez powinien być przynajmniej regionalny. Istotne z tego punktu widzenia jest kontynuowanie i rozwijanie idei wydarzeń już istniejących w kalendarzu miasta: Open Hair Festival, Dni Sieradza czy Jarmarku Urszulańskiego. Ważnym elementem imprez – oprócz aspektu czysto komercyjnego – jest platforma wymiany doświadczeń i dyfuzji innowacji, jak również poczucie pewnej niszowej specjalizacji miasta.

Cel operacyjny 5.3 – Regionalna atrakcja sportowa – zdrowe życie w Sieradzu

Sieradz nie ma wyspecjalizowanej bazy sportowej, oferta wypoczynku w mieście nie jest szczególnie atrakcyjna. Ze względu na dobrą dostępność w skali regionalnej, nieskażone środowisko i łatwość pozyskania obszernych terenów należałoby poszukiwać inwestorów dla realizacji wyspecjalizowanych terenów i obiektów sportowych i podjąć działania oparte na inwestycjach publicznych zwiększających atrakcyjność miasta dla mieszkańców regionu. Do tych ostatnich należy przede wszystkim konieczność zaplanowania i realizacji systemu powiązań rekreacyjnych umożliwiającego wygodne i bezpieczne poruszanie się po mieście rowerem, na deskorolce czy rolkach. Szczególnie istotne jest powiązanie takimi trasami rekreacyjnymi poszczególnych atrakcji o zasięgu ponadlokalnym. Ważne jest także wspieranie ofert wypożyczania sprzętu dla przyjezdnych i zachęcanie do rekreacyjnego poruszania się po mieście.

Istotnym elementem tego programu jest kreowanie wizerunku Sieradza jako miasta ludzi dbających o zdrowie (profilaktyka i leczenie), promujących zdrowy tryb życia (odżywianie, wypoczynek) i aktywnych ruchowo. Atutem jest obecność na terenie miasta obszarów zieleni, rzek oraz stawów. Dodatkowym walorem są stosunkowo niewielkie zanieczyszczenia powietrza i wód. Równolegle do samej aktywności ruchowej musi przebiegać też proces uświadamiania potrzeby ruchu i korzyści z niego płynących, odczuwalnych zarówno fizycznie, jak i emocjonalnie. Społeczność sieradzka powinna rozbudzić w sobie potrzeby związane z kreatywnym wypoczynkiem i rekreacją ruchową.

Szczególnym adresatem tego prozdrowotnego programu powinny być dzieci i młodzież. Zdrowe odżywianie jako inny komponent treści programu – wykorzystanie rolniczych zasobów miasta (zdrowa, ekologiczna żywność; nawiązanie do tradycji kulinarnych). Zapobieganie chorobom to m.in. problem dostępności usług medycznych – zarówno w gestii władz państwowych, jak i wojewódzkich leży przygotowanie ofert przestrzennych i prowadzenie odpowiedniej polityki na rzecz uruchamiania nowych placówek opieki lekarskiej.

W ramach integracji sportu, rekreacji i kultury korzystną propozycją wydaje się połączenie funkcji terenów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji wraz z nowo powstałym Parkiem Kulturowym – „Wzgórze Zamkowe” z wykorzystaniem zbiornika wodnego „Paradzionka” do celów rekreacyjnych i nadanie nowych funkcji dla tych terenów.

Projekty rozwojowe:

- A. Ośrodek sportów ekstremalnych.** Centralna i północna Polska nie ma naturalnych warunków do praktykowania sportów wspinaczkowych, zatem spore szanse powodzenia miałyby oferta sztucznych ścian wspinaczkowych, o ile zostałaby zrealizowana jako pierwsza i na dobrym, profesjonalnym poziomie. Ponadto w regionie nie ma oferty rekreacji przyciągającej całe rodziny. Z tego powodu oferta parku linowego, zwłaszcza powiązana z ośrodkiem sztucznych ścian wspinaczkowych, mogłaby przyciągać wielu zainteresowanych. Szczególnie ważne jest, aby urządzić różne poziomy trudności parku – wersję dla dzieci pod opieką doświadczonych instruktorów, wersję dla młodzieży i dorosłych oraz wersję „tylko dla orłów”.
- B. Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego.** W ramach kompleksu Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji budowa hali widowiskowo-sportowej z trybunami na około 850 osób i zapleczem gastronomicznym oraz budowa kompleksu odkrytych basenów, które docelowo stanowić będą ofertę pobytowo-sportowo-rekreacyjną.
- C. Centrum rekreacji wodnej.** Warta z jej dopływami oraz zbiorniki wodne to atut i walor Sieradza, który można znakomicie wykorzystać do celów rekreacyjnych i sportowych. Wykreowanie rekreacji wodnej jako jednej z form sieradzkiego stylu życia może wspomóc także działania związane z gospodarczym wykorzystaniem cieków. Warto byłoby zatem pokusić się o pozyskanie inwestorów do stworzenia obiektu (zespołu obiektów) atrakcyjnie zlokalizowanych, które mogłyby świadczyć

usługi rekreacyjne nad wodą i na wodzie na profesjonalnym poziomie. Dla przykładu, można by zbudować stację kajakową, organizować spływy Wartą (np. trasą Burzenin – Jeziorsko), stworzyć dogodne warunki do wędkowania, pływania na nartach wodnych itp.). Ważne jest także zagospodarowanie terenów nad rzeką – utworzenie miejsc na pikniki, do grillowania, placyków do gier i zabaw, zabudowanie bulwaru (m.in. kawiarnia).

- D. Centrum hippiczne.** Centralne położenie w Polsce, usytuowanie w sieci dostępności, a przede wszystkim zaplecze w postaci wielkiego miasta i zasób gruntów stanowią o atrakcyjności oferty miasta dla centrum sportów hippicznych. Dodatkowym atutem realizacji centrum jazdy konnej jest podkreślanie tradycyjnych wartości (powszechnie tu akceptowanych) oraz możliwość wyznaczenia dodatkowych traktów rekreacyjnych związanych z kształtowaniem tras do jazdy. Nie jest też wykluczone wzmocnienie oferty rehabilitacji poprzez dodanie elementu hipoterapii.
- E. Pola golfowe.** Te same argumenty, które przemawiają na korzyść centrum hippicznego, pozwalają podjąć starania o pozyskanie inwestorów wyspecjalizowanych w realizacji pól golfowych. Rosnąca popularność tego sportu w połączeniu z dość ekstensywnym wykorzystaniem terenu pozwalają oceniać szanse powodzenia tego przedsięwzięcia optymistycznie. Dodatkowym atutem jest powszechna akceptowalność projektów z zakresu sportu i rekreacji. Przedsięwzięcie tego rodzaju mogłoby wzmacniać inne elementy rozwoju, jak rozwój przestrzenny polegający na relatywnym „zbliżeniu” miasta do rzeki.
- F. Rekreacja w zieleni.** Sieradz posiada spore zasoby terenów zielonych, które nie są dostatecznie wykorzystywane w celach wypoczynkowych, rekreacyjnych i zdrowotnych. Ten kierunek działań strategicznych ma nie tylko przybliżyć sieradzanom parki leśne, skwerki i zieleńce jako miejsca aktywnego wypoczynku, odpowiednio je do tego celu zagospodarowując (np. ścieżki zdrowia z elementami wskazanymi dla różnych grup wiekowych, place zabaw i rekreacji dla dzieci itp.), ale także zapewnić sukcesywne zwiększanie obszarów zieleni miejskiej.

Cel operacyjny 5.4 – Regionalne centrum zdrowia i urody

Sieradz ma szansę stać się ważnym w regionie ośrodkiem oferującym mieszkańcom i przyjezdnym usługi o wysokim standardzie w zakresie kosmetyki, fryzjerstwa, dermatologii, sprawności ruchowej (fitness, gimnastyka) i dobrego samopoczucia, świadczonych dla klientów w różnych grupach wiekowych. Sektor opieki zdrowotnej oraz związany z dbałością o wygląd i lepsze samopoczucie to dziedziny o wielkim potencjale wzrostu. Dynamiczny rozwój będzie udziałem obiektów SPA, „form piękności”, ośrodków nastawionych na zabiegi kosmetyczne, odchudzanie, zabiegi rehabilitacyjne, opiekę nad ludźmi w podeszłym wieku, niepełnosprawnymi itp. Sieradz ma argumenty, by skorzystać z tych możliwości rozwoju. Przesądza o tym relatywna bliskość Łodzi, Warszawy, eksponowanie tradycji w zakresie fryzjerstwa, nieskażone środowisko naturalne. Istotne jest też to, iż jest to kierunek rozwoju gospodarczego prezentowany w konsultacjach społecznych.

Projekty rozwojowe:

- A. Sieradzki salon piękności.** Pozyskanie inwestorów dla zespołu obiektów (w przyszłości połączonych w jedno centrum), prowadzących na wysokim poziomie kompleksową działalność usługową w zakresie dbałości o zdrowie i urodę (gabinety lekarskie, kosmetyczne, zakłady fryzjerskie, siłownie, gabinety odnowy biologicznej, SPA, poradnictwo itp.).
- B. Centrum rehabilitacji.** Pozyskanie inwestorów dla wyspecjalizowanej bazy rehabilitacyjnej dla osób po określonych rodzajach chorób/zabiegów medycznych. Korzystając z sąsiedztwa Łodzi jako zaplecza wysoko wykwalifikowanej kadry medycznej oraz potencjalnych klientów, rozwój domów opieki (dla osób starszych, niepełnosprawnych i/lub niesamodzielnych).
- C. Targi i festiwale fryzjersko-kosmetyczne.** Na bazie cyklicznego konkursu fryzjerskiego można uruchomić regularnie odbywające się targi kosmetyczne będące płaszczyzną do kreowania trendów mody, ale też wymiany doświadczeń, promowania produktów i ich sprzedaży.
- D. Baza prozdrowotna.** Pozyskanie inwestorów dla obiektów SPA, ośrodków oferujących zabiegi kosmetyczne, rehabilitacyjne, opiekę nad ludźmi starszymi itp., zaoferowanie im ulg, wsparcia promocyjnego, wykwalifikowanej kadry.

- E. Wyprofilowane szkolnictwo.** Szkolnictwo średnie, pomaturalne (a być może i Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa) w zakresie rehabilitacji, fizjoterapii, kosmetologii, technologii żywienia, ściśle kooperujące z powstającymi obiektami (praktyki uczniów, program kształcenia dostosowywany do potrzeb przedsiębiorców, klasy i grupy wyprofilowane, stypendia fundowane itp.).
- F. Imprezy sportowo-kulturalne.** Rozwój i promocja imprez odbywających się na terenie miasta, wykorzystanie i rozwój bazy MOSiR jako Centrum Sportowo-Rekreacyjnego.

Cel operacyjny 5.5 – Lokalne centrum usług dla mieszkańców

Osiągnięcie europejskiego standardu życia mieszkańców wymaga zagwarantowania im odpowiedniej oferty usługowej. Uzyskanie satysfakcjonującego jej poziomu wymaga radykalnego wzrostu jakości usług. Niezbędna jest koordynacja działań rozwojowych i ich skoncentrowanie w wybranych obszarach, pozwalających na osiągnięcie spektakularnych efektów.

Projekty rozwojowe:

- A. Rozrywkowa Starówka.** W ramach rewitalizacji Starego Miasta stworzenie ciągów restauracji, klubów młodzieżowych, z ogródkami na ulicach, funkcjonującymi do późnych godzin, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa (monitoring, patrole).
- B. Nowoczesne centrum handlowo-rozrywkowe.** Zainicjowanie inwestycji pozwalającej stworzyć duży obiekt łączący funkcje handlowe (supermarket, ciągi renomowanych sklepów) z rozrywkowymi (kino, scena teatralna).

Cel operacyjny 5.6 – Rozwój sieci tras rekreacyjnych

Rozwój sieci transportowej obejmuje nie tylko trasy transportu kołowego, ale także systemy tras rekreacyjnego poruszania się obejmujące ścieżki rowerowe, trasy do jazdy na rolkach, ścieżki spacerowe. Opracowanie i implementacja ścieżek tego rodzaju jest ważna

zarówno dla jakości życia w mieście, jak i dla zwiększenia jego atrakcyjności dla proponowanych w strategii inwestycji.

Projekty rozwojowe:

- A. Rowerem zdrowiej – system ścieżek rowerowych.** Ścieżki rowerowe jako alternatywna forma poruszania się po mieście i jego okolicy, jak również forma ruchu mająca wiele walorów prozdrowotnych. Problemy komunikacyjne Sieradza, których nie uda się radykalnie rozwiązać w ciągu najbliższych kilku lat, zmuszają do poszukiwania rozwiązań alternatywnych. Uciążliwość można przekształcić w atut, a dojazdom celowym (szkoła, praca, zakupy) można nadać walor rekreacyjno-ruchowy, jeśli rozbuduje się trasy rowerowe. Zapewni to bezpieczne i szybkie przemieszczanie w granicach miasta z pominięciem tras natężonego ruchu, jak również wyjazd na tereny podmiejskie. Szczególnym atutem miasta są strefy zieleni, które można znakomicie wykorzystać do rowerowej rekreacji i wypoczynku.
- B. System rowerów miejskich.** Warto rozważyć wprowadzenie w Sieradzu systemu rowerów miejskich. System ten działa najlepiej w przypadku, kiedy krótkoterminowe korzystanie (np. do 20 minut) jest bezpłatne. Pozwala to na dużą rotację i maksymalne wykorzystanie rowerów.

Cel operacyjny 5.7 – Rozwój tożsamości lokalnej poprzez edukację

Projekt rozwojowy:

- A. To idzie młodość... dzieci przodem.** Wiele działań rozwojowych nakierowanych jest na dzieci. Dotyczy to zarówno przedsięwzięć inwestycyjnych, jak i poprawy jakości życia w mieście. Wśród tych działań powinno znaleźć się wdrożenie programu edukacyjnego dla przedszkoli, który w atrakcyjny sposób zapozna dzieci z elementami historii i tradycji miasta. Należy także podjąć prace nad przygotowaniem książki skierowanej do najmłodszego odbiorcy prezentującej historię i kulturę miasta. Działaniem zachęcającym do poznawania dziedzictwa Sieradza powinien być doroczny konkurs wiedzy o mieście.

CEL STRATEGICZNY 6 – WIZERUNEK MIASTA – SIERADZ, GOŚCINNY DLA ROZWOJU

Wizerunek miejsca jest bardzo ważny dla miasta. Nie tylko dla przyciągania biznesu i turystów – co oczywiście jest istotnym zadaniem – ale także dla identyfikacji mieszkańców z miastem, budowania poczucia dumy z miejsca oraz lokalnej tożsamości. Wizerunek miejsca to nie tylko znak graficzny – jak logo czy herb, to nie tylko slogan reklamowy, ale spójny zespół działań pozwalający zidentyfikować miasto, odróżnić je od innych i skojarzyć z określonymi wartościami.

W tym sensie stanowi nie tylko element identyfikacji wizualnej, który oczywiście jest bardzo istotny, ale rodzaj skoordynowanej polityki wiążącej wartości lokalne z rozwojem. Z jednej strony wszyscy jesteśmy mieszkańcami globalnej wioski, mając generalny obraz całego świata, z drugiej natomiast jesteśmy przywiązani do lokalnych wartości reprezentowanych przez krajobraz, kulturę, historię, styl życia.

Mieszkańcy Sieradza wysoko cenią sobie swoją „niszę cywilizacyjną” – miasto spokojne, bezpieczne, tradycyjne, niespieszne. Lokalne wartości stanowią bazę tworzenia ofert dla rozwoju społecznego i gospodarczego miasta. Dziś tradycja i historia są istotnymi nośnikami wartości, w tym wartości związanych z rozwojem gospodarczym. W cenie są tradycyjne, sprawdzone sposoby produkcji i doświadczenie w świadczeniu usług przy jednoczesnym dotrzymywaniu wysokich standardów jakościowych. Dlatego Sieradz powinien bardzo mocno oprzeć swój wizerunek na tradycji wynikającej z długiej historii i postaw mieszkańców, a z drugiej strony na (również tradycyjne) otwarcie na świat (w tym na innowacje) i życzliwość dla przybyszy.

Budowane strategii wizerunku Sieradza musi opierać się na wartościach uznanych i akceptowanych – przeszłości i tradycji, ale z myślą o przyszłości. W końcu budowanie dobrej przyszłości, dobrobytu dla dzieci jest też formą tradycyjnej troski o dom i rodzinę. Programy budujące **wizerunek Sieradza, jako miasta gościnnego dla rozwoju** wynikają wprost z całej *Strategii*.

Podkreślanie gościnności dla rozwoju powinno mieć odzwierciedlenie we wszystkich promocyjnych działaniach miasta, a także w organizacji specjalnych imprez koncentrujących uwagę na takim właśnie przesłaniu. Imprezy te powinny mieć charakter cykliczny, tak aby wzmacniać elementy wizerunku miasta. Elementy te należy także uwypuklać w takich

przedsięwzięciach jak „Open Hair Festival” czy odbywających się corocznie „Dniach Sieradza”. Działania należy wykorzystać dla podkreślenia takich cech miasta jak **gościnność dla ludzi** (mieszkańców, turystów, inwestorów, przejeżdżających), **serdeczność, życzliwość, zaangażowanie, otwarcie na współpracę, gotowość na rozwój, niekonwencjonalne i oryginalne wykorzystanie tradycji**.

Działania władz Sieradza w zakresie kształtowania wizerunku miasta określa *Strategia Promocji Miasta Sieradza na lata 2008-2013*. Z punktu widzenia autorów strategii rozwoju miasta istotne jest kontynuowanie zadań zmierzających do realizacji wizji promocji Sieradza według przyjętej polityki i koncepcji marki miasta. Konsekwentne działania pozwolą na uzyskanie pożądanego wizerunku Sieradza jako miasta otwartego na nowe inwestycje, a jednocześnie zachowującego zasady zrównoważonego rozwoju, dążącego do poprawy jakości życia mieszkańców dzięki posiadanym zasobom historycznym i kulturowym oraz dobrze rozwiniętej infrastrukturze.

Wzrost konkurencyjności miasta poprzez:

- budowanie poczucia dumy z miejsca, historii i ludzi,
- przyjęcie rozpoznawalnego wizerunku miasta,
- wybór promowanych cech i atrybutów miasta,
- wykreowanie systemu identyfikacji wizualnej,
- wzmacnianie wizerunku miasta poprzez imprezy i wydarzenia.

Wzrost atrakcyjności miasta jako miejsca do życia poprzez:

- wzrost identyfikacji mieszkańców z miastem,
- wykreowanie wizerunku miasta w zgodzie z preferowanym modelem i stylem życia,
- wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy miasta,
- wzmocnienie poczucia wspólnotowości,
- wiązanie codziennego życia z symbolami miasta.

Cel operacyjny 6.1 – Marka turystyczna Open Hair

Głównym narzędziem budowania wizerunku miasta jest marka turystyczna „Open Hair”, która nawiązuje bezpośrednio do postaci Antoniego Antoine’a Cierplikowskiego – jednego z najwybitniejszych fryzjerów w całej historii tego zawodu. Marka stworzona

w ramach kategorii „masowe wydarzenia miejskie” – OPEN Antoni Cierplikowski jako patron i osobowość marki – HAIR. Zestawienie tych dwóch elementów prowadzi do koncepcji marki opartej na nowatorskich pomysłach, wydarzeniach – KREATYWNEJ ZABAWY WŁOSAMI/FRYZURAMI. Open Hair jest marką rozwiniętą – opiera się na wielu produktach różnego rodzaju (wydarzenia, miejsca, imprezy kulturalne itp.). Centralne wartości marki to **pomysłowość, kreatywność, inspiracja, niekonwencjonalność**. Najważniejszy pomysł marki to masowa zabawa wokół włosów/fryzur (ale też ubiorów, dekorowania ciała) w przestrzeni miasta – organizowanie wokół tego radosnych pokazów, konkursów, pochodów, koncertów, łączenie tematu włosy/fryzury z modą, muzyką popularną, popową sztuką.

Projekty rozwojowe:

- A. Sieradz Open Hair Festival.** Pierwsza impreza w Polsce realizująca kategorię zabawy miejskiej na wolnym powietrzu, polegającej na samodzielnym, kreatywnym tworzeniu i prezentowaniu fryzur. Wsparta szeregiem imprez towarzyszących.
- B. Open Hair Cafe.** Club to rodzaj pubu wypełnionego wszelkimi gadżetami, materiałami, elementami nawiązującymi bezpośrednio do tematu włosów, ich stylizacji, fryzur, fryzjerstwa, wypełniony dziełami sztuki młodych artystów oraz eksponatami z różnych epok. Samo urządzenie pubu stylizowane jest na salon fryzjerski (fotele, lustra itp.)
- C. Open Hair Gallery.** Open Hair Gallery docelowo ma być miejscem, w którym zgromadzone będą wszelkiego typu eksponaty będące przykładami kreatywnego fryzjerstwa z całego świata, bądź nawiązujące do tematu włosów, fryzur w kulturze. Kolekcja galerii będzie się składała z różnego typu dzieł sztuki (malarstwa, rzeźby, fotografii, rysunku, literatury itp.), bezpośrednio związanych z tematem kreatywnego fryzjerstwa oraz włosów w kulturze polskiej, europejskiej, światowej. W zbiorach galerii powinny znaleźć się także różnorodne materiały (zdjęcia, pamiątki, rzeźby), powstające w ramach każdej edycji Sieradz Open Hair Festival, tworzone przez uczestników – amatorów konkursów oraz artystów zapraszanych na festiwal.
- D. Maestro Antoine Open Hair Museum.** Antoni Cierplikowski to najważniejsza dla marki turystycznej Open Hair postać – jego osobowość, życie, a przede wszystkim praca dały jej początek. Jest on również jej patronem. Z tego powodu niezbędne jest stworzenie w mieście miejsca poświęconego wyłącznie jego osobie. Należy

zorganizować je w miejscu bezpośrednio z nim kojarzonym. Muzeum powinno zawierać kolekcję wszelkiego typu pamiątek, rekwizytów związanych z postacią. Należy również organizować różnorodne wystawy – zarówno stałe, jak i tymczasowe poświęcone bezpośrednio Antoniemu Cierplikowskiemu, ale także tematycznie związane z jego życiem i pracą (fryzjerstwo jego epoki, moda epoki, jego przyjaciele, światowej sławy osoby związane z Cierplikowskim).

E. Open Hair Art. To seria wydawnicza opierająca się przede wszystkim na kolekcji niezwykłych zdjęć przedstawiających czasy, w których żył Antoni Cierplikowski, a także zdjęć współczesnych, ale inspirowanych trendami w kulturze, związanymi z epoką Cierplikowskiego oraz obrazujących ich wkład w kulturę współczesną. Mają to być zdjęcia wyjątkowe, komunikujące specyficzny klimat, przedstawiające w szczególności charakterystyczne dla epoki fryzury, ubiór, znane postaci świata filmu, muzyki, kultury. Na ich bazie tworzone będą serie albumów (np. album „Kobiety Mistrza Antoine’a” – ze zdjęciami znanych kobiet, które były klientkami Cierplikowskiego; album „Kobiety à la Cierplikowski” itp.), wyjątkowe kartki pocztowe, plakaty itp. – używane do sprzedaży bezpośredniej w formie pamiątek oraz jako materiały promocyjne miasta.

Cel operacyjny 6.2 – EURO 2012 Służb Mundurowych

Projekt zakłada organizację w 2012 r., w województwie łódzkim, w takich miastach jak **Sieradz**, Bełchatów, Pabianice i Wieluń, **Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej „EURO 2012 Służb Mundurowych”**. W turnieju mają wystąpić drużyny Sił Zbrojnych z tych państw, których reprezentacje narodowe zakwalifikują się do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, rozgrywanych w Polsce i na Ukrainie w 2012 roku. Zespoły wystąpią dokładnie w takich samych grupach, jakie powstaną po losowaniu grup na EURO 2012. Każda z grup będzie rozgrywała swoje mecze w jednym z 4 miast. W związku z faktem, iż to Sieradz jest inicjatorem projektu, mecz otwarcia oraz finał zostaną rozegrane w tym mieście. Pozostałe spotkania ćwierćfinałowe, półfinałowe i o III miejsce zostaną zgodnie podzielone między miasta gospodarzy turnieju.

Cel operacyjny 6.3 – Rozwój „infostruktury” oraz Miejski Punkt Informacji Turystycznej

Miasto kreujące gościnność dla rozwoju oraz pozytywny wizerunek, starające się o przyciągnięcie inwestycji i turystów musi być dobrze wyposażone w sieci „infostruktury”, obejmujące sieci telekomunikacyjne, łącza internetowe, strefy sieci bezprzewodowej. Wielką przewagą konkurencyjną miasta jest wyposażenie najczęściej uczęszczanych stref w wolny dostęp do Internetu. Ważne jest także zapewnienie tego dostępu w rejonach szczególnych atrakcji turystycznych. Miasto powinno dążyć do stopniowego zwiększania stref publicznego dostępu do Internetu.

Cel operacyjny 6.4 – Współpraca z miastami partnerskimi

Wśród licznych działań władz Sieradza ważną część stanowi współpraca z miastami partnerskimi. Od wielu lat pomyślnie rozwija się ona z dwoma miastami: Gaggenau (leżące w Badenii-Wirtembergii – Niemcy) oraz Annemasse (leżące w Rejonie Rodan-Alpy – Francja). Ponadto do miast, które współpracują z Sieradzem na zasadach miast partnerskich, zaliczamy Gospić i Novalije (Chorwacja) oraz Jamboł (Bułgaria) i Sarańsk (Rosja).

Wspólnie z miastami partnerskimi podejmowanych jest wiele ciekawych inicjatyw i imprez o charakterze kulturalnym i sportowym, głównie opartych na wymianie młodzieży. Należałoby podjąć próby poszerzenia współpracy o charakterze gospodarczym, który do tej pory nie został wykorzystany. Dla zwiększenia skali promocji miasta poza granicami kraju należy podjąć działania, których efektem będzie nawiązanie współpracy z innymi miastami zagranicznymi o podobnej wielkości i o podobnym charakterze.

Warunki skutecznej implementacji Strategii w Sieradzu

Wdrażanie strategii to w każdym przypadku newralgiczna faza zarządzania strategicznego. Jest ona bez wątpienia znacznie trudniejsza niż proces kreowania strategii, gdyż wymaga pozyskiwania ludzi dla realizacji przedsięwzięć rozwojowych, przełamywania oporu wobec zmian, zdobywania zasobów finansowych, materialnych. Niezwykle trudno zachować determinację w realizacji dalekosiężnych koncepcji. Niełatwe jest ich godzenie z bieżącym zarządzaniem. Jest faktem, że zdecydowana większość strategii organizacji na tym etapie kończy się niepowodzeniem.

Z drugiej strony proces wdrażania strategii jest podstawowym weryfikatorem skuteczności zarządzania strategicznego. Zarządzanie strategiczne jest na tyle przydatne, na ile przyczyni się do praktycznych efektów rozwojowych. Zdecydowanie korzystniejsza jest konsekwentna realizacja nawet niedoskonałych koncepcji strategicznych, niż tworzenie rozwiązań idealnych, ale niezapewnianie im dostatecznie skutecznych warunków realizacyjnych.

Kluczem do powodzenia procesu wdrażania strategii Sieradza jest:

- zastosowanie procedur zarządzania projektami dla realizacji kluczowych przedsięwzięć rozwojowych, a zatem wytypowanie liderów projektów, zbudowanie wokół nich zespołów projektowych, wyznaczenie harmonogramów działań szczegółowych,
- stworzenie systemu monitorowania strategii, co oznacza gromadzenie informacji o przebiegu wdrażania i jego efektach w sposób ciągły, pozwalający na jego sukcesywną kontrolę w ramach standardowych procesów zarządzania miastem,
- uruchomienie procesu rewizji, który oznacza minimum coroczny przegląd efektów wdrażania strategii, aktualizację diagnozy strategicznej, odpowiednie korygowanie koncepcji rozwojowej.

Proces wdrażania strategii wymaga przede wszystkim poważnego zaangażowania władz lokalnych, choć w tworzeniu i uruchomieniu odpowiednich procedur oraz w procesach korygowania *Strategii* możliwy jest też udział ekspertów zewnętrznych, z tym że ich rola nie powinna być wiodąca, a co najwyżej wspomagająca.